

Paulina BŁASZKIEWICZ*

ELEMENTY ANALIZY POLITYKI RYNKU PRACY W POLSCE I WIELKIEJ BRYTANII

(Streszczenie)

W wyniku kryzysu gospodarczego wprowadzono istotne zmiany w polskiej i brytyjskiej polityce rynku pracy. Wiele z zastosowanych w Polsce rozwiązań było inspirowanych doświadczeniami Wielkiej Brytanii. Wydatki na politykę rynku pracy w obu krajach są zróżnicowane zarówno ze względu na wysokość, jak i strukturę. Ocena rezultatów wprowadzonych zmian będzie możliwa dopiero po dłuższym okresie od ich wdrożenia.

Słowa kluczowe: polityka rynku pracy; aktywna polityka rynku pracy; pasywna polityka rynku pracy; wydatki na politykę rynku pracy

1. Wprowadzenie

Sytuacja na rynku pracy zarówno w Polsce, jak i Wielkiej Brytanii uległa pogorszeniu po 2008 r., w wyniku światowego kryzysu gospodarczego. Jego niekorzystne skutki doprowadziły do wprowadzenia wielu zmian w polityce rynku pracy obu krajów. Celem artykułu jest przedstawienie głównych założeń polityki rynku pracy realizowanej obecnie w Polsce i Wielkiej Brytanii. Porównane zostaną również wysokość oraz struktura wydatków przeznaczanych na politykę rynku pracy w tych krajach.

---

* Doktorantka w Katedrze Mikroekonomii, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Uniwersytet Łódzki; e-mail: paulina.blaszka@gmail.com

2. Polityka rynku pracy – aspekty teoretyczne

Państwo może wpływać na sytuację na rynku pracy poprzez stosowanie polityki rynku pracy. Można ją zdefiniować jako interwencję państwową stosowaną w momencie zaistnienia nierównowagi na tym rynku, która objawia się spadkiem zatrudnienia oraz wzrostem stopy bezrobocia¹. Państwo realizuje politykę rynku pracy poprzez zastosowanie różnorodnych narzędzi. Według klasyfikacji Eurostat narzędzia polityki rynku pracy możemy podzielić ze względu na rodzaj działań na trzy kategorie: usługi rynku pracy, instrumenty aktywne, instrumenty pasywne (tabela 1). Narzędzia z kategorii 1–6 zaliczamy do aktywnej polityki rynku pracy. Z kolei narzędzia 7–8 dotyczą pasywnej polityki rynku pracy.

TABELA 1: Podział instrumentów rynku pracy według Eurostat

Instrumenty rynku pracy		
Usługi rynku pracy	Instrumenty aktywne	Instrumenty pasywne
1) pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe;	2) szkolenia zawodowe; 3) zachęty zatrudnieniowe; 4) wspieranie zatrudnienia oraz rehabilitacja osób niepełnosprawnych; 5) bezpośrednie tworzenie miejsc pracy; 6) wspieranie podejmowania działalności gospodarczej;	7) zasiłki dla bezrobotnych; 8) wcześniejsze emerytury.

Źródło: oprac. własne na podst.: EUROSTAT, *Labour Market Policy Statistics – Methodology 2013*, European Union 2013, s. 13.

Aktywna polityka rynku pracy ma na celu zwiększenie szans bezrobotnego na uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia. Jest to selektywna interwencja państwa na rynku pracy, ukierunkowana na poprawę efektywności jego funkcjonowania oraz promowanie równych szans na tym rynku. Zmierza do tworzenia (pośrednio lub bezpośrednio) miejsc pracy i zwiększania zdolności do zatrudnienia bezrobotnych znajdujących się w najtrudniejszym położeniu².

W literaturze ekonomicznej opisywane są różne funkcje realizowane przez aktywną politykę rynku pracy. Według E. Kwiatkowskiego są to: aktywizacja za-

¹ S. Borkowska, *Polski rynek pracy wobec integracji europejskiej*, IPiSS 2003/24, Warszawa 2003, s. 115–117.

² Z. Wiśniewski, K. Zawadzki, *Efektywność polityki rynku pracy w Polsce*, Toruń 2011, s. 9.

wodowa bezrobotnych, niwelowanie niedopasowań strukturalnych występujących na rynku pracy, wpływ na rozmiary zatrudnienia oraz bezrobocia, zwiększanie poziomu produktywności siły roboczej, weryfikacja gotowości bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia³.

Pasywna polityka rynku pracy ma charakter osłonowy. Do jej najważniejszych instrumentów należą zasiłki dla bezrobotnych. Powinny one spełniać funkcję dochodową oraz funkcję motywacyjną. W celu jednoczesnego realizowania obu wymienionych wyżej zadań, zaleca się, aby zasiłek dla bezrobotnych był ustalony na stosunkowo niskim poziomie; z biegiem czasu jego wysokość powinna być stopniowo obniżana, a okres jego wypłaty ograniczony⁴. Poza zasiłkami dla bezrobotnych pasywna polityka rynku pracy obejmuje programy, które zachęcają do wcześniejszego przejścia do grupy biernych zawodowo. Jednak ze względów finansowych (programy te są bardzo kosztowne) oraz demograficznych (starzenie się społeczeństwa) kraje rozwinięte starają się odchodzić od tego typu rozwiązań⁵.

3. Sytuacja na rynku pracy w Polsce i Wielkiej Brytanii

Ludność Polski w 2013 r. wynosiła 38,5 mln mieszkańców, z czego 67% było aktywnych zawodowo. W Wielkiej Brytanii zamieszkiwało 63,9 mln osób, a współczynnik aktywności zawodowej dla całej populacji wynosił 76,6%. Przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej występowały znaczące różnice w wysokości stopy bezrobocia w obu krajach, jednak od 2004 r. różnica ta zaczęła stopniowo maleć (wykres 1).

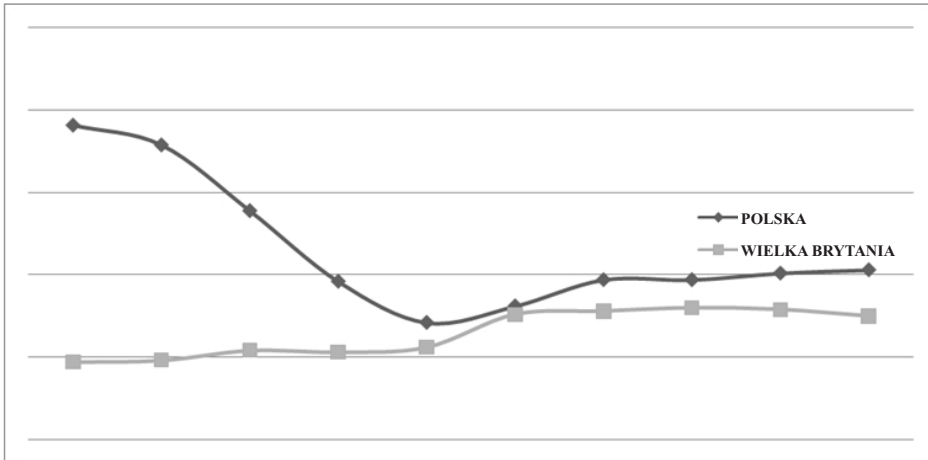
W roku 2009 wartości tego wskaźnika w Polsce i Wielkiej Brytanii bardzo się do siebie zbliżyły (wynosiły odpowiednio: 8,1% oraz 7,6%), by od 2010 r. znów zacząć się od siebie oddalać. Stopa bezrobocia w Polsce od 2004 r. stopniowo malała aż do 2009 r., kiedy to – w wyniku światowego kryzysu gospodarczego – pogorszyła się sytuacja na rynku pracy. W analogicznym okresie w Wielkiej Brytanii stopa bezrobocia powoli rosła, z kolei w roku 2009 zaliczyła gwałtowniejszy wzrost. W 2013 r. stopa bezrobocia w Polsce była wyższa od stopy bezrobocia odnotowanej w Wielkiej Brytanii o niecałe 3 punkty procentowe.

³ E. Kwiatkowski, *Bezrobocie. Podstawy teoretyczne*, PWN, Warszawa 2009, s. 301–302.

⁴ A. Szymańska, *Instytucjonalne uwarunkowanie elastyczności rynku pracy w krajach OECD*, Wyd. UG, Gdańsk 2013, s. 83.

⁵ M. Zieliński, *Rynek pracy w teoriach ekonomicznych*, CeDeWu, Warszawa 2012, s. 76.

WYKRES 1: Stopa bezrobocia w Polsce i Wielkiej Brytanii w latach 2004–2013

Źródło: oprac. własne na podst. danych Eurostat.

Sytuacja kobiet na rynku pracy w Polsce kształtuje się gorzej niż w Wielkiej Brytanii. W naszym kraju w 2013 r. odnotowano niższy wskaźnik aktywności zawodowej kobiet (60,1% w Polsce w porównaniu do 71% w Wielkiej Brytanii) i jednocześnie wyższą stopę bezrobocia (11,1% w porównaniu do 7%). Poza tym polskie kobiety częściej dotyka problem bezrobocia długotrwałego – w 2013 r. aż 43,5% wszystkich bezrobotnych kobiet stanowiły osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy. Z kolei w Wielkiej Brytanii wskaźnik ten wynosił 31,6%.

W Polsce mniej korzystna wydaje się również sytuacja osób młodych, do 25 roku życia. Stopa bezrobocia w tej grupie wynosiła w 2013 r. aż 27,3% przy poziomie aktywności zawodowej równym 33,3%. W Wielkiej Brytanii współczynnik aktywności zawodowej jest wyższy – w 2013 r. wynosił 58,7%, a stopa bezrobocia niższa – 20,5%.

Osoby starsze (w wieku 50–64 lat) w Polsce charakteryzuje niski poziom aktywności zawodowej (54,5%) oraz niska stopa bezrobocia (7,8%). Jednocześnie, aż 51,8% bezrobotnych powyżej 50 roku życia w 2013 r. stanowili bezrobotni długotrwanie. W Wielkiej Brytanii współczynnik aktywności zawodowej wśród osób starszych jest zdecydowanie wyższy (70,9%), a stopa bezrobocia niższa (4,7%). W 2013 r. bezrobotni powyżej 12 miesięcy stanowili w tym kraju 42,9% wszystkich bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

Sytuacja na rynku pracy zarówno w Polsce, jak i Wielkiej Brytanii uległa pogorszeniu w wyniku światowego kryzysu gospodarczego. Jednak jego skutki

w Wielkiej Brytanii były mniej dotkliwe, m.in. w wyniku prowadzenia w tym kraju od lat skutecznej polityki rynku pracy.

4. Polityka rynku pracy w Polsce i Wielkiej Brytanii – główne założenia

4.1. Polityka rynku pracy w Wielkiej Brytanii

Proces reform polityki rynku pracy w Wielkiej Brytanii rozpoczął się pod koniec lat 90. XX w. i wiązał się z wdrożeniem programu *New Deal*. Wprowadzono w nim m.in. podział obowiązków pomiędzy publiczne i prywatne instytucje rynku pracy oraz powiązano działania instytucji społecznych oraz instytucji rynku pracy. Działania te pozwoliły na zwiększenie efektywności realizowanej polityki rynku pracy.

Z kolei od roku 2011 wdrażany jest nowy program *Welfare to Work*, mający za cel modernizację publicznych służb zatrudnienia oraz zapewnienie lepszej dystrybucji usług rynku pracy. Polityka rynku pracy realizowana przez Wielką Brytanię opiera się na następujących filarach⁶:

1. Elastyczność i różnorodność.
  - odpowiadanie na potrzeby zarówno pracodawców, jak i pracowników,
  - regionalizacja oraz skupienie się na udziale lokalnych instytucji,
  - zindywidualizowany stosunek do każdego klienta.
2. Podkreślanie opłacalności pracy.
  - płaca minimalna,
  - zastosowanie kredytów,
  - wprowadzenie *Universal Credit*, który zastępuje sześć różnych świadczeń
3. Modernizacja Publicznych Służb Zatrudnienia.
  - kompleksowość działania *Jobcentre Plus*, które świadczy zarówno usługi rynku pracy, jak i usługi pomocy społecznej,
  - nastawienie na nowoczesne podejście do klienta.
4. Aktywna polityka rynku pracy.
  - konieczność spełnienia określonych warunków, aby móc być beneficjentem świadczeń,
  - nastawienie głównie na aktywne poszukiwanie pracy oraz podnoszenie kwalifikacji osiągnane właśnie przez pracę,

⁶ E. Rollnik-Sadowska, *Polityka rynku pracy w Wielkiej Brytanii. Propozycje implementacyjne dla Polski*, Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Wyd. UE w Katowicach, Katowice 2014, s. 161.

– zwiększenie szans na znalezienie zatrudnienia przez klientów, którzy są w wysokim stopniu zdezaktywizowani.

Standardowe wsparcie w postaci usług rynku pracy, którym obejmowani są wszyscy bezrobotni, jest oferowane przez *Jobcentre Plus*. Wybór dodatkowych instrumentów wsparcia zależy od indywidualnych preferencji klienta oraz od uwarunkowań lokalnego rynku pracy. Do instrumentów, którymi dysponują *Jobcentre Plus* zaliczamy⁷:

- pomoc młodym bezrobotnym w zdobyciu doświadczenia zawodowego,
- szkolenia, staże oraz gwarantowane zaproszenie na rozmowę kwalifikacyjną w branżach, gdzie lokalnie występuje dużo wolnych miejsc pracy,
- wsparcie dla osób chcących otworzyć własną działalność gospodarczą,
- tworzenie lokalnych platform umożliwiających dzielenie wiedzy i doświadczeń,
- wolontariat jako aktywność zwiększająca szansę na znalezienie zatrudnienia,
- umożliwienie kontynuacji pobierania zasiłku przez niektórych bezrobotnych uczestniczących w szkoleniu w pełnym wymiarze czasowym.

Z kolei *Work Programme* to specjalny program wspomagający długotrwale bezrobotnych bądź zagrożonych znalezieniem się w tej grupie, bez względu na ich cechy społeczno-demograficzne. Klienci są kierowani do prywatnych agencji zatrudnienia, które oferują każdemu bezrobotnemu spersonalizowane i kompleksowe wsparcie. Agencje zatrudnienia cechuje elastyczność działania – posiadają dużą dowolność w zakresie charakteru pomocy i mogą stosować wobec bezrobotnych innowacyjne metody (z zachowaniem określonych standardów). Działalność agencji jest przede wszystkim nastawiona na rezultaty, co zapewnia wysoką skuteczność działania. Główną część płatności agencje otrzymują dopiero po zaktywizowaniu bezrobotnego. Później przekazywane im są dodatkowe bonusy za utrzymanie przez klienta zatrudnienia w dłuższym okresie. Sprzyja to tworzeniu stałych relacji z klientem oraz osiąganiu trwałych rezultatów. Na efektywność działania agencji wpływa również fakt, iż najskuteczniejsze instytucje mają być nagradzane możliwością obsługi większej ilości zleceń⁸.

⁷ <https://www.gov.uk/government/policies/helping-people-to-find-and-stay-in-work/supporting-pages/introducing-measures-to-give-jobcentre-plus-flexibility-in-helping-people-back-to-work>; stan na dzień 25.07.2014 r.

⁸ *The Work Programme – The First Year*, Department for Work & Pensions, 2012.

4.2. Polityka rynku pracy w Polsce

W Polsce istotne zmiany w polityce rynku pracy były powiązane z przystąpieniem do Unii Europejskiej, co ma swoje odzwierciedlenie w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz aneksach do tej ustawy. Ustawa ta w 2004 r. wprowadziła podział na usługi i instrumenty rynku pracy, zdefiniowała instytucje rynku pracy i zakres ich działań, wyszczególniła osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, do których miało być kierowane wsparcie w postaci subsydiowanego zatrudnienia oraz wprowadziła nowe zasady funkcjonowania zasiłku dla bezrobotnych. Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 2008 r. wprowadziła: poszerzenie zakresu aktywizacji osób bezrobotnych, zwiększenie dostępności usług rynku pracy, preferencje dla kształcenia ustawicznego oraz modyfikacje w obszarze dysponowania środkami Funduszu Pracy⁹.

Kolejne ważne zmiany przyniosła nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 14 marca 2014 r. Głównym jej celem było: „zwiększenie oddziaływania polityki rynku pracy na wzrost zatrudnienia oraz łagodzenie skutków niedopasowania strukturalnego, zwłaszcza pod kątem kwalifikacji i kompetencji osób bezrobotnych¹⁰”. Zmiany zawarte w nowelizacji koncentrują się na następujących obszarach:

1. Poprawa efektywności działania urzędów pracy.
  - zmiana algorytmu, za pomocą którego wyliczane są kwoty środków Funduszy Pracy, przeznaczane na finansowanie programów rynku pracy (z uwzględnieniem efektywności działań urzędów pracy),
  - uzależnienie wysokości wynagrodzeń pracowników urzędów pracy od osiągniętych efektów,
  - wzrost znaczenia partnerów społecznych w zarządzaniu środkami Funduszy Pracy,
  - wzrost znaczenia samorządu województwa w kreowaniu polityki rynku prac.
2. Podwyższenie jakości usług i dostosowanie ich do potrzeb bezrobotnych.
  - ustalenie profilu pomocy dla każdego bezrobotnego w momencie jego rejestracji,
  - zlecanie działań aktywizacyjnych,

⁹ Uzasadnienie do nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dn. 14 grudnia 2008 r., druk 1196 z dnia 22 października 2008 r.

¹⁰ Uzasadnienie do projektu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dn. 31 października 2013 r.

- reforma sieci EURES,
  - elastyczność stosowania usług i instrumentów rynku pracy.
3. Wprowadzenie nowych narzędzi, które wspierają tworzenie miejsc pracy oraz powrót bezrobotnego do pracy.
- grant na telepracę oraz świadczenia aktywizacyjne,
  - pożyczka z Funduszu Pracy na stworzenie miejsca pracy bądź uruchomienie działalności gospodarczej,
  - programy o charakterze regionalnym.
4. Wsparcie dla pracodawców, którzy zatrudniają bezrobotnych do 30. roku życia.
- możliwość wykorzystania nowych instrumentów, takich jak bon stażowy, bon szkoleniowy, bon zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie,
  - refundowanie składek na ubezpieczenie społeczne w przypadku zatrudnienia osoby bezrobotnej rozpoczynającej pierwszą pracę.
5. Wsparcie dla pracodawców, którzy zatrudniają bezrobotnych po 50. roku życia w postaci dofinansowania wynagrodzenia takiej osoby.
6. Wsparcie dla pracodawców w zakresie podnoszenia kwalifikacji pracowników poprzez utworzenie Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Według nowych zasad, instrumenty rynku pracy mogą być kierowane nie tylko do osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Bezrobotny rejestrujący się w Powiatowym Urzędzie Pracy zostaje obowiązkowo przyporządkowany do profilu pomocy, według którego otrzymuje odpowiednią ofertę wsparcia¹¹. Ponadto w terminie do 60 dni od ustalenia profilu pomocy dla danego bezrobotnego, Powiatowy Urząd Pracy przygotowuje dla każdego klienta Indywidualny Plan Działania.

5. Wysokość wydatków na politykę rynku pracy i ich struktura

Wydatki przeznaczane na politykę rynku pracy w Polsce mierzone jako procent PKB w latach 2005–2010¹² były znacznie niższe od średniej unijnej, jednocześnie w niektórych latach, przewyższały ponad dwukrotnie wydatki ponoszone przez Wielką Brytanię (tabela 2).

¹¹ <http://zielonalinia.gov.pl/Profilowanie-pomocy-dla-osoby-bezrobotnej-40846>; stan na dzień 22.07.2014 r.

¹² Dane z 2010 r. są ostatnimi dostępnymi dla obu krajów w bazie Eurostat.

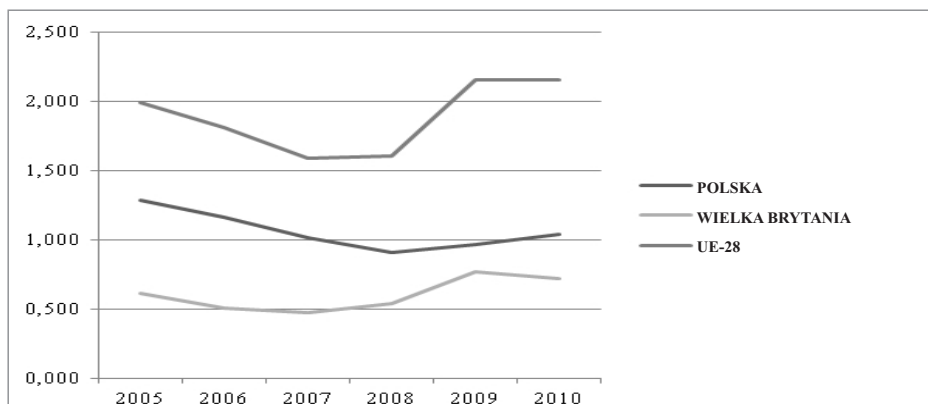

TABELA 2: *Wydatki na politykę rynku pracy w Polsce, Wielkiej Brytanii oraz UE jako procent PKB w latach 2005–2010 (w %)*

Obszar	2005	2006	2007	2008	2009	2010
UE-28	1,991	1,806	1,588	1,605	2,153	2,150
Polska	1,282	1,164	1,013	0,905	0,961	1,036
Wielka Brytania	0,613	0,505	0,476	0,541	0,767	0,717

Źródło: oprac. własne na podst. danych Eurostat.

Od roku 2005 wydatki na politykę rynku pracy spadały zarówno w obu krajach, jak i całej UE, aby w 2009 r. ponownie zacząć wzrastać (wykres 2). Wzrost ten był spowodowany koniecznością łagodzenia przez państwa skutków kryzysu gospodarczego. W Polsce i Wielkiej Brytanii przebiegał on dość łagodnie, w porównaniu z innymi krajami członkowskimi, dlatego wzrost wydatków na politykę rynku pracy w stosunku do PKB nie był w tych krajach aż tak gwałtowny.

WYKRES 2: *Wydatki na politykę rynku pracy w Polsce, Wielkiej Brytanii i UE jako % PKB w latach 2005–2010*

Źródło: oprac. własne na podst. danych Eurostat.

TABELA 3: *Wydatki na politykę rynku pracy w Polsce i Wielkiej Brytanii w mln euro w latach 2005–2010*

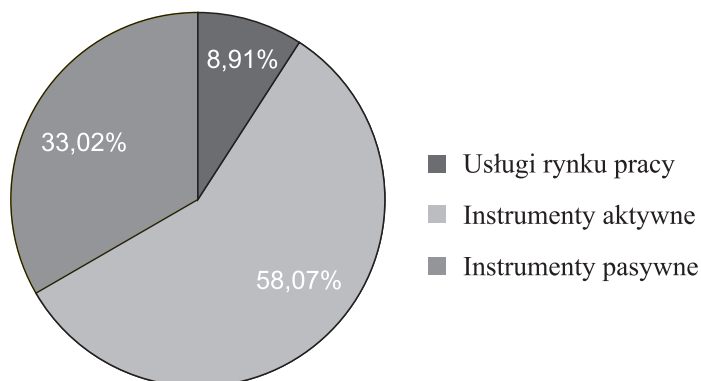
Obszar	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Polska	3 133,330	3 165,895	3 151,501	3 285,750	2 985,235	3 673,859
Wielka Brytania	11 452,962	10 005,261	9 938,190	9 936,061	12 207,288	12 415,862

Źródło: oprac. własne na podst. danych Eurostat.

Wielka Brytania jest krajem bogatszym od Polski, jej Produkt Krajowy Brutto w analizowanym okresie był ponad pięciokrotnie wyższy od odnotowanego w naszym kraju. Dlatego, mimo że wydatki na politykę rynku pracy, mierzone jako procent PKB, były w Wielkiej Brytanii dużo niższe, to wartościowo znacznie przekraczały sumy wydatkowane w Polsce (tabela 3). W naszym kraju wydatki te kształtowały się w każdym roku na poziomie o średnio 7 760 mln euro niższym.

Istotna jest nie tylko wysokość środków przeznaczanych na politykę rynku pracy, ale również struktura tych wydatków. Zgodnie z podziałem instrumentów, stosowanym przez Eurostat w 2010 r., w Polsce najwięcej środków przeznaczano na instrumenty aktywne (58,07%). Z kolei wydatki na instrumenty o pasywnym charakterze stanowiły 33,02 %, a wydatki na usługi rynku pracy – 8,91% całości (wykres 3).

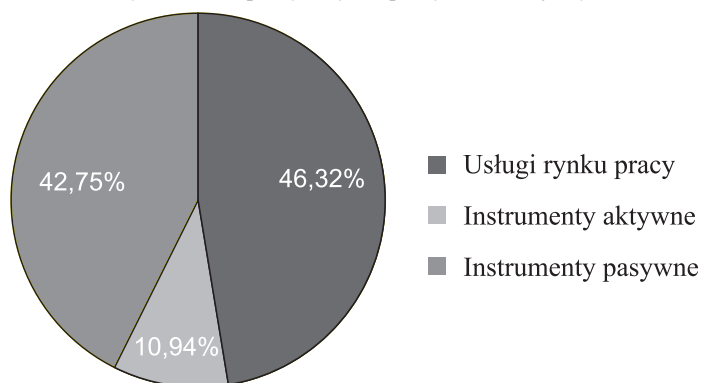
WYKRES 3: *Struktura wydatków na politykę rynku pracy w Polsce w 2010 r.*

Źródło: oprac. własne na podst. danych Eurostat.

W Wielkiej Brytanii struktura ta kształtowała się w odmienny sposób (wykres 4). Większość wydatków, bo aż 46,32 % całości, była w 2010 r. przeznaczana na usługi rynku pracy. Wydatki na pasywną politykę rynku pracy stanowiły 42,75%. Środki przeznaczane na instrumenty aktywne stanowiły mniejszość – jedynie 10,94%.

Ocena ostatnich zmian w polityce rynku pracy obu krajów w kontekście wydatków będzie możliwa dopiero po pewnym okresie funkcjonowania nowych rozwiązań od momentu, kiedy zostaną udostępnione najnowsze dane.

WYKRES 4: *Struktura wydatków na politykę rynku pracy w Wielkiej Brytanii w 2010 r.*

Źródło: oprac. własne na podst. danych Eurostat.

6. Zakończenie

W wyniku kryzysu gospodarczego nastąpiło pogorszenie sytuacji na rynku pracy w Polsce i w Wielkiej Brytanii, co było przesłanką do zmian w realizowanej w obu krajach polityce rynku pracy. Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z marca 2014 r. wprowadziła wiele rozwiązań, które były już wcześniej z powodzeniem stosowane w Wielkiej Brytanii (m.in. kierowanie instrumentów rynku pracy do wszystkich bezrobotnych, zlecenie usług aktywizacyjnych, funkcjonowanie funduszu szkoleniowego, instrumenty pożyczkowe, profilowanie bezrobotnych, indywidualne podejście do klienta, uzależnienie wpływów finansowych instytucji rynku pracy od osiągniętych rezultatów). Mimo iż zmiany te wydają się korzystne, z ich ostateczną oceną należy jednak poczekać, aż zostaną rzeczywiście wdrożone. Analiza wydatków na politykę rynku pracy w Polsce i Wielkiej Brytanii wykazuje istotne różnice zarówno w ich wysokości, jaki i strukturze. Rozwiązaniem, które mogłoby się sprawdzić w polskich warunkach, jest zwiększenie wydatków przeznaczanych na usługi rynku pracy, które w Wielkiej Brytanii odgrywają dominującą rolę.

Bibliografia

Akty prawne:

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2004 r., nr 99, poz. 1001).

Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2009 r., nr 6, poz. 33).

Ustawa z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2014 r. poz. 598).

Dokumenty:

Uzasadnienie do nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dn. 14 grudnia 2008 r., druk 1196 z dnia 22 października 2008 r.

Uzasadnienie do projektu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dn. 31 października 2013 r.

Opracowania:

Borkowska S., *Polski rynek pracy wobec integracji europejskiej*, IPiSS 2003/24, Warszawa 2003.

Kwiatkowski E., *Bezrobocie. Podstawy teoretyczne*, PWN, Warszawa 2009.

Szymańska A., *Instytucjonalne uwarunkowanie elastyczności rynku pracy w krajach OECD*, Wyd. UG 2013.

Wiśniewski Z., Zawadzki K., *Efektywność polityki rynku pracy w Polsce*, Toruń 2011.

Zieliński M., *Rynek pracy w teoriach ekonomicznych*, CeDeWu, Warszawa 2012.

Rollnik-Sadowska E., *Polityka rynku pracy w Wielkiej Brytanii. Propozycje implementacyjne dla Polski*, Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Wyd. UE w Katowicach, Katowice 2014.

The Work Programme – The First Year, Department for Work & Pensions 2012.

Strony internetowe:

<https://www.gov.uk/government/policies/helping-people-to-find-and-stay-in-work/supporting-pages/introducing-measures-to-give-jobcentre-plus-flexibility-in-helping-people-back-to-work>; stan na dzień 25.07.2014 r.

<http://zielonalinia.gov.pl/Profilowanie-pomocy-dla-osoby-bezrobotnej-40846>; stan na dzień 25.07.2014 r.

Paulina BŁASZKIEWICZ

LABOUR MARKET POLICY IN POLAND AND IN THE UNITED KINGDOM

(Summary)

The changes in the Polish and British labour market policy was a result of the economic crisis. Many of the solutions used in Poland was inspired by the experiences of the United Kingdom. The expenditures on labor market policy in both countries are diverse in terms of their amount and structure. Evaluation of the changes will be possible after a longer period of time.

Keywords: labour market policy; active labour market policy; passive labour market policy; labour market policy expenditures